

www.e-rara.ch

**M. T. Ciceronis Epistolarum volumen, earum quae familiares olim dictae,
nunc rectius ad familiares appellantur**

Cicero, Marcus Tullius

Augustae Munatiana, 1620

Universitätsbibliothek Basel

Persistent Link: <https://doi.org/10.3931/e-rara-28569>

Ad Matthaeum Senaregam, Ambrosii filium, in epist. Ciceronis quae familiares vocantur, Pauli
Manutii praefatio

www.e-rara.ch

Die Plattform e-rara.ch macht die in Schweizer Bibliotheken vorhandenen Drucke online verfügbar. Das Spektrum reicht von Büchern über Karten bis zu illustrierten Materialien – von den Anfängen des Buchdrucks bis ins 20. Jahrhundert.

e-rara.ch provides online access to rare books available in Swiss libraries. The holdings extend from books and maps to illustrated material – from the beginnings of printing to the 20th century.

e-rara.ch met en ligne des reproductions numériques d'imprimés conservés dans les bibliothèques de Suisse. L'éventail va des livres aux documents iconographiques en passant par les cartes – des débuts de l'imprimerie jusqu'au 20e siècle.

e-rara.ch mette a disposizione in rete le edizioni antiche conservate nelle biblioteche svizzere. La collezione comprende libri, carte geografiche e materiale illustrato che risalgono agli inizi della tipografia fino ad arrivare al XX secolo.

Nutzungsbedingungen Dieses Digitalisat kann kostenfrei heruntergeladen werden. Die Lizenzierungsart und die Nutzungsbedingungen sind individuell zu jedem Dokument in den Titelinformationen angegeben. Für weitere Informationen siehe auch [Link]

Terms of Use This digital copy can be downloaded free of charge. The type of licensing and the terms of use are indicated in the title information for each document individually. For further information please refer to the terms of use on [Link]

Conditions d'utilisation Ce document numérique peut être téléchargé gratuitement. Son statut juridique et ses conditions d'utilisation sont précisés dans sa notice détaillée. Pour de plus amples informations, voir [Link]

Condizioni di utilizzo Questo documento può essere scaricato gratuitamente. Il tipo di licenza e le condizioni di utilizzo sono indicate nella notizia bibliografica del singolo documento. Per ulteriori informazioni vedi anche [Link]

culisti, vt ad meam laudē nihil
oratione tua posset esse illu-
strius. Quo fit vt mihi non exi-
stimem esse dubitandum, quin
eo pluris nunc apud te sit offi-
cium hoc meum, quo est altera
hæc editio illa ornatior atque
perfectior. Vale.

AD MATHÆVM

SENAREGAM, AMBROSII
filium,

IN EPIST. CICERONIS
QVAE FAMILIARES
vocantur,

PAVLI MANVTII PRÆFATIO.

VONE, Matthæe Se-
narega, an meo dicam
felici cōtigisse fato, vt,
relieto Louaniensi celeberrimo
gymnasio, quò, tamquam

ad mercatum bonarum artiū,
virtutis & eloquentiæ compa-
randæ caussa concesseras, Ve-
netias te hoc potissimum no-
mine contuleris, quòd nostri
(vt ipse dicere solitus es) vidē-
di & cognoscendi mira quæ-
dam te cupiditas incenderat?
Tu quidem, si tuum sensum at-
tendo, vis me hoc tribuere for-
tunæ tuæ. nam quòd ita eue-
nerit, non modò vt ad amici-
tiam & consuetudinem, verùm
etiam ad conuictum & contu-
bernum meum tibi aditus pa-
tuerit, in eo, quasi tibi quid-
dam expetendum contigerit,
ipse tibi gratulari plurimum
solitus es. De quo nō est meum
statuere verēne sentias, an se-
cus. at illud meum est, paucis
osten-

ostendere, cur tu contrà mihi
carissimus iucundissimúsq; sis:
&, quòd nunc in meis ædibus
mecum habites, mecumq; vi-
uas, in eo ego quoque meæ fe-
licitatis aliquid agnosca. nam
si tu ita de me sentis honorifi-
cè, quòd iudicio mouearis: æ-
quum est mihi à te concedi, vt
ego de te nō minus verè quàm
tu de me, iudicare possim. sin i-
stam tibi de me opinionem pe-
perit humanitas, me quoque
non solùm natura, sed ipsa iam
ratio docuit, præclarum esse
humanitate excellere. Itaque
do me libenter in eam partem,
vt homines officiis colam, lau-
dibus exornem, re, si opus est,
pro mea tenuitate sustentem.
Sed mehercule ego de te, mi

Matthæe , à vero animi mei
sensu iudico : nihil me gratia,
nihil afficit ambitio. Primùm,
cùm aliquoties mei salutandi
caussa domum meam venisses,
pellexesti me in amorem tui
comitate morum , & lenitate
sermonis : deinde, quod iã non
tibi modò verùm & aliis petè-
tibus negaueram, atque exclu-
seram , vt ego te domo recipe-
rem, eloquentiæq; studiis eru-
direm , multis precibus vsus
peruicisti. Nec mihi tamen,
quòd tibi, meorum sermonum
cupiditate flagranti , meamq;
domesticam consuetudinẽ pe-
tenti, satisfecerim , adhuc ve-
nit in mētem poenitere. Quin,
quo plus ad nostrũ conuictum
accedit temporis, eo maiorem
è tuus

ē tuis moribus tuisque studiis
haurio suauitatem. non enim
tam hoc in te laudo, quod cer-
tè in adolescente summa lau-
de dignum est, quod à studio
doctrinæ non te suis illecebris
voluptas, nō commodum, non
ipsa valetudinis ratio deducit,
quàm illud & admiror, & præ-
dicare satis pro dignitate non
possum, quod in tuis cogita-
tionibus hæc tibi prima est &
antiquissima, vt Deum opti-
mum maximū, à quo vno, quæ
verè bona sunt, emanāt omnia,
humanis rebus, quæ fluxæ ni-
mis infirmæque sunt, longè o-
mnibus anteponas. Perge ado-
lescens optime in hoc præcla-
ro diuinoque sensu. hæc est o-
mnium rerū vna nobilissima:

vna,

vna, mihi crede, quæ omnium
philosophorum scientias, vna
quæ omnium regem opes faci-
lè vincat. Quare tu quidè ob-
lecta te (quod facis) eloquen-
tiæ studio: in qua, quomodo
principia se dant, futurum au-
guror vt breui superiorem ne-
minem, aliquando ne parem
quidem habeas: sed illud stet
inprimis, neque vmquam ex-
cidat, omnium virtutum pieta-
tem in Deum esse fundamen-
tum. Ac vide quot inde tibi
bona fluant, primùm tuæ saluti
consulueris egregiè. animi sa-
lutem appello, non corporis.
debet enim nos æternam po-
tius illam vitã, omni felicitate
circumfluentè, quàm hanc quæ
temporũ spatiis definitur, mi-
seriis

seriis numquam vacātem, cogitare. Deinde patrem tuum, qui (vt audio de multis, atque etiam de te ipso) humanā prudentiam præ diuina religione nihil esse putat, incredibili voluptate lætitiāque perfundes, cui quantum debeas, nō ex eo solū intellige, quòd pater est, sed quòd is pater, qui te filium vult esse inter tuos ciues omni re florentem atq; honoratum, qui te consiliis à puero sapientissimis erudiuit, qui te suo exemplo, suis optimis institutis ac factis ad laudem quotidie vocat. Tali patri, tam probo, tam tui amanti, tam libenter suas omnes curas in te consumēti, curare debes vt id quod reliquum est vitæ, per te sit iucundis-

cundissimum. quod ita conse-
queris, si statueris, quibus arti-
bus ideo nunc operam das, ut
aliquando cæteris hominibus
elegantia sermonis, & scientia
rerum antecellas, earū artium
infirmam esse gloriam, nisi per-
petuo erga summum Deum a-
more studioq; fulciatur. Mihi
quidem, cui tu carissimus esse
aut vis, aut certè ita videris
velle, ut mihi persuadeas, ma-
gis vlla re placere non poteris,
quā si te in eo quod instituisti,
vitæ innocenter & cum virtute
legendæ studio constantem
tuiq; simillimum videro. Et, ut
iam nunc intelligas, quos in a-
nimis hominum amoris igni-
culos vera virtus accendat, scis
quintum abhinc mensem mihi
tecum

tecum nihil fuisse, te mihi nū-
quam visum, ignotam mihi
tuam faciem, obscurum nomē:
nunc apud me quo loco sis, in-
telligere te puto. paucissimis
diebus ex conuictu consuetu-
do, ex consuetudine amor, ex
amore familiaritas exorta. Ita-
que tecum & sæpissimè sum
(quod sub iisdem tectis necesse
est) & admodum iucūdè: quod
ea quæ in tuis moribus elucet
probitate consequeris. Et quo-
niam is ego sum, qui, quò me
voluntas ducat à ratione pro-
fecta, eò libenter sequar, gessi
morem animo meo, tacitè hor-
tantivt hanc meam ad te amā-
dum propensionem non modò
tibi, sed, quatenus quidem per
me liceat, reliquis etiam ho-
mini-

minibus illustri aliquo officio
ac munere declararem. cumq;
tulisset casus vt hoc tempore
Ciceronis epistolæ familiares,
eæ quas tu iã legendo & per-
uolutando triuisti, denuo typis
(vt nunc loquimur) essent im-
primendæ: peropportuna ad
id quod volebam visa res est.
nam hunc librũ si cum tui no-
minis inscriptione peruulgarẽ,
putaui me facere quiddam
quod vtrique nostrũ aquẽ
conueniret: tibi, quia ex his
primũ Ciceronis epistolis ad
Latinæ orationis elegantiam
informamur, ex his primus e-
loquentiæ quasi succus (qui
qualis initio fuerit, permagni
interest) ebibitur: mihi, quia
cũ hic liber omnium ferẽ
verse-

versetur inter manus, circumferet (id quod ego cupio) tuum nomen, & meum de te iudicium, meamque spem quam plurimis ostendet, quorum alterum est eiusmodi, ut ego tibi nunc ex æqualibus tuis neminem in vlllo genere laudis anteponam: altera, cum ætate processeris, ea mihi de te pollicetur, quæ si euenerint (omnium autem rerum euentus in Deo positus est) vir eris inter viros maximus, & habebit à te familia tua memoriam nominis sempiternam, patria verò exemplum in ciuitate excolendæ præclarissimum.

∞ D L I V. mense Maio.

)))(

E I